

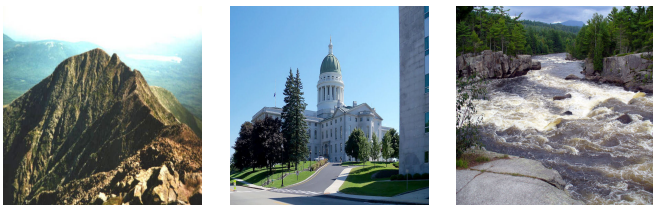
Т. О. Метельова

Мен

МЕН (англ. Maine) – штат у північно-східній частині США. Межує на Зх. зі шт. Нью-Гемпшир; на Пн. Зх. та Пн. і Сх. – з канад. провінціями Квебек і Нью-Брансвік; на Пд. і Пд. Сх. омивається Атлант. океаном. Бл. 83 % тер. М. – ліс. Значна частина зайнята відрогами гірської системи Аппалачів: на Зх. – хребти Білих гір, на Пн. – гори Лонгфелло з найвищою вершиною Катадін (1606 м); на Пд. і Пд. Сх. – прибережні низовини. Осн. річки: Андроскогґін, Кеннебек, Пенобскот, Сент-Джон. Є значні поклади граніту, цинк. руд і торфу. Площа 91 646 км². Насел. (2016) 1,33 млн осіб. Адм. центр – Оґаста (від 1832; насел. 18 494 особи). Найбільші міста: Портленд (центр штату до 1832; 67 067 осіб), Банґор (32 817), Люїстон (36 140). Гол. мор. порт – Портленд. Бл. 3–1 тис. до н. е. тут уже мешкали т. зв. люди червоної фарби. До появи європейців на цих землях проживали індіан. народи вабанакі. 1604 француз П. Дюґа на о-ві Святого Хреста заснував перше європ. поселення. 1609 побл. затоки Пенобскот створ. катол. місію та торг. пост, де згодом виникло м. Кастін. У 1620-х рр. на узбережжі з'явилася низка англ. поселень. 1620 Плімут. рада у справах Нової Англії надала капітанам Ф. Горджесу (вважають засн. М.) та Дж. Мейсону між річками Кеннебек і Меррімак землі протяжністю 97 км. 1629 їх розділили та утворили провінції Новий Сомерсетшир (сучас. М.) і Нью-Гемпшир. За однією з версій, регіон назвали на честь королеви Франції Генрієтти-Марії. 1664 за наказом британ. короля Карла II М. увійшов до складу провінції Нью-Йорк. 1675–76 відбувалося перше збройне повстання корін. жителів проти британ. влади, що сприяло посиленню франц. впливу. У подальші роки багато разів виникали нові сутички між британ. і франц. військами та загонами індіанців. 1691–1820 тер. сучас. М. перебувала у межах шт. Массачусетс. 1763 тут після франко-індіан. війни встановила повний контроль Велика Британія. За мир. договором 1812 М. відійшов до США. 1820 відповідно до Міссурій. компромісу М. надано статус окремого штату, прийнято Конституцію штату, згідно з якою (з поправками 2013) нині законодавчу владу в М. здійснює Легіслатура, виконавчу – губернатор. У 1-й пол. 19 ст. розпочато вирубування великої кількості дерев та винищення звірів у лісах. Відтоді деревину та шкіру експортували у країни Європи та Азії. Водночас побудовано низку суднобуд., целюлозно-папер., текстил. та шкір. підприємств. 1835 відкрито першу залізницю для перевезення деревини до портів. 1838–42 тривав конфлікт між Великою Британією та США за частину земель на Пн. Сх. У роки 2-ї світової війни суднобуд. підприємства отримали велике замовлення від ВМФ США,

що сприяло значному екон. розвитку штату. В останні десятиліття значно скорочено обсяги виробництва лісозаготівел. підприємств. Нині також працюють підприємства з випуску транспорт. обладнання та продуктів харчування. Розвинений туризм. М. – батьківщина амер. письменника С. Кінґа та поета Г. Лонґфелло. Найбільше українців проживає на Пд. Сх. штату, зокрема в округах Камберленд і Йорк. За офіц. статистикою, 1990 мешкали 1258, 2000 – 1510, 2006 – 1698 українців. У Лізбон-Фолс діє укр. церква св. Кирила і Мефодія, яку 1977 оголошено істор. пам'яткою штату; у створенні її настін. розписів брав участь В. Мошинський. З М. пов'язані життя та творчість диригента О. Микитюка. Від 1990-х рр. Мен. університет співпрацює з укр. ВНЗами, зокрема з Харків. університетом.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. M. Dibner. Seacoast Maine, People and Places. New York, 1973;
2. E. Schriver, D. Smith. Maine: A History Through Selected Readings. Dubuque; Iowa, 1985.

Бібліографічний опис:

Мен / Т. О. Метельова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65569>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).